

Керівникам підприємств, установ,
організацій галузі

ФЕДЕРАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ

КОМУНАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

04080, Київ, вул. Турівська, 31, оф.1
тел. (0800) 30 69 69

E-mail: adamovfrugkh@gmail.com

Web: fru-gkh.com

Код згідно з ЄДРПОУ 36387228

Від 11.04.2024р. № 11/04-24-79

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ.

Договірні відносини між органами місцевого самоврядування та комунальними підприємствами. Використання механізму затвердження місцевих програм

.

В діяльності кожної громади трапляються ситуації, коли орган місцевого самоврядування потребує отримання послуг чи виконання робіт від комунального підприємства, засновником якого і виступає територіальна громада.

Це може бути, як надання звичних комунальних послуг (водопостачання, водовідведення, опалення, вивезення побутових відходів), так і інші регулярні послуги, наприклад - прибирання комунального цвинтаря, а також і разові роботи – розчищення звалища, благоустрій місць загального користування, поховання певних категорій населення та інше.

Договірні відносини щодо таких послуг між комунальними підприємствами та їх засновниками є поширеною практикою.

Відповідно до ст.172 Цивільного кодексу України, територіальні громади набувають і здійснюють цивільні права та обов'язки через органи місцевого самоврядування у межах їхньої компетенції, встановленої законом.

В свою чергу – комунальне підприємство — це самостійний суб'єкт господарювання, створений компетентним органом державної влади, або органу місцевого самоврядування, або іншими суб'єктами для задоволення суспільних та особистих потреб шляхом систематичного здійснення виробничої, науково-дослідної, торговельної, іншої господарської діяльності

в порядку, передбаченому Господарським кодексом України та іншими законами.

Статтею 62 Господарського кодексу встановлено, що підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків та може мати печатки.

Відповідно до ст. 17 Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» відносини органу місцевого самоврядування із комунальним підприємством будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності ОМС.

Разом з тим, частиною 2 ст. 23 Господарського кодексу України передбачено, що ОМС із суб'єктами господарювання комунального сектору економіки у випадках, передбачених законом, можуть здійснюватися на договірних засадах.

Частиною першою статті 17 Господарського кодексу України встановлено, що господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених Господарським кодексом України. В силу такого зобов'язання один суб'єкт зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), а інший суб'єкт має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Тобто в таких відносинах орган місцевого самоврядування та комунальне підприємство будуть виступати, як дві юридичні особи між якими на підставі договору будуть виникати господарські зобов'язання.

Отже, виходячи з вищезазначеного, договірні відносини між органом місцевого самоврядування та створеним ним комунальним підприємством цілком можливі і жодним чином не суперечать нормам чинного законодавства.

Проте окрему увагу при укладенні договорів слід звернути на процедуру його укладення, а особливо на обмеження щодо сум договорів, встановлених Закон України «Про публічні закупівлі», а саме:

- 100 тис. грн. для закупівлі товарів та послуг;
- 200 тис. грн — для послуг з поточного ремонту;
- 1,5 млн грн — для робіт.

У загальному випадку, якщо вартість закупівлі перевищує ці порогові обмеження, замовник має провести відкриті торги та/або застосувати е-каталогу.

Проте бюджетним та законодавством про місцеве самоврядування передбачена можливість для органів місцевого самоврядування використання механізму запровадження місцевих програм, в рамках яких комунальне підприємство може бути визначено її виконавцем і в такому разі закупівельні обмеження не стануть на перешкоді виконанню підприємством вкрай необхідних робіт чи надання важливих послуг.

Так, відповідно до п. 22 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до компетенції сільської, селищної, міської ради належить вирішення питання затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування.

Місцева цільова програма – це сукупність взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками виконання та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на розв'язання найактуальніших проблем розвитку територіальних громад або окремих галузей економіки чи соціально-культурної сфери, реалізація яких здійснюється з використанням коштів місцевого бюджету та інших залучених коштів.

Крім того цільова програма дозволяє комплексно забезпечити бюджетне фінансування пріоритетних напрямів.

В свою чергу, згідно п.3 ч.5 ст.22 Бюджетного кодексу України, головний розпорядник бюджетних коштів отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про держбюджет або рішенні про місцевий бюджет. Він же приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів. Для цього головний розпорядник розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань.

Крім того, ч. ст.22 Бюджетного кодексу України передбачено, що розпорядник бюджетних коштів може уповноважити одержувача бюджетних коштів на виконання заходів, передбачених бюджетною програмою, шляхом доведення йому бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету (на безповоротній чи поворотній основі).

Виходячи з вищезазначеного, якщо комунальне підприємство буде визначено безпосереднім виконавцем робіт чи надавачем послуг, то закупівля у порядку, визначеному Законом України «Про публічні закупівлі», органом місцевого самоврядування не проводиться.

Голова Об'єднання

О.І.Адамов